

החכמה שבמוח והם לא יודעים ממנו כלל. **כִּךְ יִשְׂרָאֵל, לְמַלְכָּא קְדִישָׁא קְרִיבִין, וְשָׂאָר עַמִּין רְחִיקִין מִנִּיהּ** וכדוגמת הלב כך הם ישראל שרק הם קרובים למלך הקב"ה ושאר האומות רחוקים ממנו מאחר שסוד ישראל הוא הלב שהוא קרוב ומבין את החכמה שבמוח, ומשום כך ישראל נמצאים בצרה יותר משאר האומות מאחר שהם בסוד הלב.

ישראל לא אוכלים נבלות וטרפות ולוקחים רק את החלק הברור והצח ביותר מכל הדם

שְׁאֵלְתָא אַחֲרָא, דִּישְׂרָאֵל לָא אָכְלִי נְבִלֹת וְטֵרֵפוֹת, וְטָנוּפָא וְלִכְלוּכָא דְשִׁקְצִים וְרִמְשִׁים כְּשָׂאָר עַמִּין

ועל השאלה האחרת ששאל אותו רשע שישאל לא אוכלים נבלות וטרפות וזוהמת השקצים והרמשים כמו שאר העמים ובכל זאת הם חלשים [קמב], **הֵכִי הוּא,**

אור הרשב"י

וכדאיתא בספר הכוזרי מאמר ב' וז"ל: אמר החבר: ישראל באומות כלב באברים, הוא רב חלאים מכלם ורב בריאות מכלם.

אמר הכוזרי: הוסיף לי עוד ביאור.

אמר החבר: שהוא בחלאים מתמידים, הפוגעים אותו בכל עת, מדאנות ויגונות ופחד ונטירה ושנאה ואהבה וסכנות, ומזג עם העתים בהפוך ובשנוי מתוספת ומגרעת הנשימה מבלעדי המאכלים הרעים והמשתה הרע והתנועות והטרחים והשינה והקיצה, כלם פועלים בו, וזולתו מן האברים במנוחה.

[קמב] וביאר על כך הרמ"ז שהחבר אמר למלך כוזר במאמר ב' סי' לו וז"ל, ישראל באומות כלב באברים, הוא רב חלאים מכולם ורב בריאות מכולם, ע"כ. ופירש דבריו באומרו בס' לח, שהוא נפגע מדאנות ויגונות ופחד וכו', ובסימן מ' אמר שהוא רב הבריאות, שאין בו מורסא ותבלול וכו', ע"כ. והרי שכיון לדעת הזוהר בשתי השאלות, כי בשאלה הנז"ל אמר הזוהר שהלב מוכן לצער ויגון מכל שאר האיברים, ובשאלה שלפנינו יורה שהוא רב הבריאות וכמו שיבואר.

הלימוד היומי

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000

יְהֵא לְבָא דְאִיְהוּ רָכִיד וְחַלֵּשׁ, וּמִלְכָּא וְקִיּוּמָא דְכָל
שָׂאָר שִׁיפִין, לָא נָטִיל לְמִזְוִינִיה, אֶלָּא בְּרִירוּ וְצָחוּתָא
דְּכָל דְּמָא הִנָּה כֵךְ הוּא בִּיאורֵם שֶׁל דְּבָרִים, כִּי הָרִי הֵלֵב הוּא רַךְ וְחַלֵּשׁ וּבִכֵּל זֹאת הוּא

אור הרשב"י

לגמרי, כאשר עשה להאמורי שאמר עליו: (בראשית ט"ו ט"ז) "כי לא שלם עון האמורי עד הנה", והניחו עד שהתחזק חולי עונותיו והמית אותו. וכאשר הלב משרשו ועצמו זך שוה המזג דבקה בו הנפש החיה, כן ישראל מצד שרשם ועצמם, וכאשר ישיג הלב משאר האברים חליים מתאוות הכבוד והאצטומכא והביצים מרוע מזגם, כן ישראל ישיגם החלאים מהתדמיותם בנזים, וכמו שאמר: (תהלים ק"ו ל"ה) "ויתערבו בנזים וילמדו מעשיהם". ואל יהי רחוק בעיניך שיאמר בכמות זה: "אכן חליינו הוא נשא, ואנחנו בצרה והעולם במנוחה והצרות המוצאות אותנו סבה לתקנת תורתנו ובור הבר ממנו ויציאת הסינים מתוכנו, ובבורנו ותקוננו ידבק הענין האלהי בעולם, כמו שידעת כי היסודות נהיו להיות מהם המוצאים ואח"כ הצמח ואח"כ החיים ואח"כ האדם ואח"כ סגולת האדם, והכל נהיה בעבור הסגולה ההיא להדבק בה הענין האלהי, והסגולה ההיא בעבור סגולת הסגולה, כמו הנביאים והחסידים. ועל זה הדרך נסדר מאמר האומר: "תן פחדך ה' אלהינו על כל מעשיך", ואחר כך "תן כבוד לעמך" ואחר כך "צדיקים יראו וישמחו", מפני שהם סגולת הסגולה.

אמר הכוזרי: כבר נתבאר לי איך הוא רב חלאים מכל האברים, ואיך הוא רב בריאות מכלם.

אמר החבר: היתכן שתתעכב בו ליחה שתעשה בו מורסא או סרטן או תבלול או חבורה או בטול ההרגשה או רפיון, כאשר יתכן בשאר האברים?.

אמר הכוזרי: זה לא יתכן, כי ביותר מעט מזה יהיה המות, ושהלב בזכוך הרגשתו מפני זכות דמו ורב כחו הוא מרגיש בדבר המועט שיפגעו ודוחה אותו מעליו בעוד שתשאר בו יכולת לדחות, וזולתו איננו מרגיש בהרגשתו ומתעכבת בו הליחה עד שיעשו ממנה החלאים.

אמר החבר: א"כ שערו והרגשתו הם מביאים עליו רב החלאים, והם הסבה לדחותם מעליו בהתחלת פגיעתם קודם שיתישבו.

אמר הכוזרי: כן הוא.

אמר החבר: וכן הענין האלהי ממנו כמעלת הנפש מן הלב, ועל כן אמר: (עמוס ג' ב') "רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה על כן אפקוד עליכם", ואלה הם החלאים, אבל הבריאות מה שאמרו רבותינו: "מוחל לעונות עמו, מעביר ראשון ראשון", כי איננו מניח עונותינו להתעכב עלינו ויהיו גורמים לאבדנו

המלך והקיום של כל אברי הגוף, והלב לא לוקח למזונו אלא רק את החלק הברור והצח ביותר מכל הדם, וּמִזֹּנֶיהָ נָקִי וּבְרִירָא, וְאִיהוּ רָכִיד וְחֶלֶשׁ מְכֻלָּא והנה מזון הלב הוא נקי וברור ובכל זאת הוא רך וחלש מכל האברים, וְשָׂאֵר פְּסוּלָת אֲנָח לְכָל שְׂיִיפִין, וְכָל שָׂאֵר שְׂיִיפִין לֹא מְשֻׁנְחִין בְּהֵאֵי, אֲלָא כָּל פְּסוּלָת וּבִישׁ דְּכֻלָּא נְטָלִין, וְאִינוּן בְּתַקִּיפּוּ פְּמָה דְּאַתְחֲזִי לֹון ושאר הפסולות הוא מניח לכל שאר האברים אמנם שאר האברים לא משגיחים בזה כלל, אלא את כל הפסולות והרוע שבדם הם לוקחים למזונם ובכל זאת הם חזקים כמו שראוי להם.

הלב נקי ומבורר מכל התחלואים והנגעים

וְעַל דָּא בְּכָל שָׂאֵר שְׂיִיפִין אֵית אֲבַעְבוּעִין, שְׂאֵת אוּ סַפְחָת, סְגִירוּ דְּצַרְעָת. לְלֵבָא, לֹאוּ מְכָל הֵנִי כְּלוּם, אֲלָא אִיהוּ נָקִי בְּרִירָא מְכֻלָּא, לִית בִּיהּ מוּמָא כְּלָל ומשום כך בכל האברים יש לפעמים אבעבעות ושאת או ספחת או נגע צרעת ואילו בלב אין לו מזה כלל אלא הוא נקי ומבורר מכל הנגעים ואין בו מום כלל. בְּדָ קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא נְטִיל לִיהּ לְיִשְׂרָאֵל דְּאִיהוּ נָקִי וּבְרִירוּ דְּלִית בִּיהּ מוּמָא וכך הקב"ה לקח את עם ישראל שהם בסוד הלב שהם נקיים ומבוררים שאין בהם מום כלל, עַל דָּא כְּתִיב, (שיר השירים ד) כָּלֹךְ יַפָּה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ. שעליהם נאמר 'כלך יפה רעיתי ומום אין בך' אֲתָא רַבִּי יוֹסִי, נָשִׁיק יְדוּי, אָמַר, אִילוּ לֹא אֲתִינָא לְעֵלְמָא, אֲלָא

הלימוד היומי

לְמִשְׁמַע דָּא, דִּי ואז בא רבי יוסי ונישק את ידי רבי אבא ואמר לו שאילו לא
באתי לעולם אלא רק לשמוע את חידוש זה היה די לי בכך.

רבי יצחק שואל מדוע נאמר פסוק זה בדרך סתומה
וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמֶּכָּה וְגו'. (במדבר כב) **אָמַר רַבִּי יִצְחָק,**
הָאִי קָרָא הֵכִי הָוָה לִיה לְמַכְתָּב, וְשֵׁם אִישׁ
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִכָּה פְּנִיָּה, וְלֹא הַמֶּכָּה אֲשֶׁר הִכָּה, לֹא
נֶאֱמַר אֱלֹא בְּאַרְחַ סְתִיָּם שאל רבי יצחק שהרי את פסוק זה כך היה צריך
לכתוב ושם איש ישראל אשר הכה את פנחס ולא היה צריך לכתוב 'המכה אשר הכה' ולמה
נאמר פסוק זה בדרך סתומה ולא נאמר במפורש שפנחס היה המכה.

הקב"ה חס על פנחס שעלה לכהונה גדולה ולא ראוי שיזכר במעשה ההריגה כלל
אֱלֹא הֵכִי אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר (נ"א רבי שמעון), **פִּיּוּן דְּסִלְקִיָּה**
קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְפָנֶיךָ לְכַהֲנָא רַבָּא, לֹא בָּעָא
לְאַדְכָּרָא לִיה לְפָנֶיךָ בְּקִטְלָנוּתָא דְּבַר נָשׁ. דִּהָא לֹא
אֶתְחַזִּי לְכַהֲנָא רַבָּא אלא כך אמר רבי אלעזר שמכיון שהעלה הקב"ה את
פנחס לכהונה גדולה הוא לא רצה להזכיר את פנחס במעשה הריגה של אדם כלל, מאחר
שההורג נפש הוא לא ראוי להיות כהן גדול מאחר שהכהן אחוז בחסד שמצדו השלום ולא
בגבורה שמצדה הוא ההריגה (קרני אור). **עַד לֹא סִלְקִיָּה לְכַהֲנָא רַבָּא,**
אֲדָכֵר לִיה, וְאָמַר וַיֵּרָא פְּנִיָּה וַיִּקַּח רֶמֶחַ וְגו', וַיִּדְקֹר

הלימוד היומי